

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXLII. — Izdan in razposlan 17. dne septembra 1916.

Vsečina: Št. 304. Cesarski ukaz o varovanju pravic udov bratovskih skladnic v času njihovega vojaškega službovanja v sedanji vojni.

304.

Cesarski ukaz z dne 15. septembra 1916. l.

o varovanju pravic udov bratovskih skladnic v času njihovega vojaškega službovanja v sedanji vojni.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

§ 1.

Udom bratovskih skladnic, ki so odrinili v vojaško službovanje, je vračunati — ako v štirih mescih po koncu tega službovanja zopet vstopijo v bratovsko skladnico — čas, ki so ga prebili v vojaškem službovanju v sedanji vojni in za čigar odmero je merodajen § 11, na čas odbitka (§ 14, številka 2, zakona z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127)).

Ako vstopi ud bratovske skladnice v teku gornjega roka v delo pri rudarstvu (§ 131 o. r. z.), pri čigar bratovski skladnici je bil v času svojega odhoda v vojaško službovanje zavarovan za preskrbnino, nadaljuje, ne kraté njegove pravice, da se ravna z njim po § 9, odstavek 2, zakona z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127), zavarovanje pri preskrbninski blagajnici, ne da bi se zvišal prispevek in ne da bi tisti, ki so temu

zavezani, dodatno plačali prispevek za čas pretrganja, s pričakovanjem preskrbnine, ki ga je bil pridobil 25. dne julija 1914. l. ali, ako je pozneje odrinil v vojaško službovanje, v času svojega odhoda v vojaško službovanje.

Ako vstopi ud bratovske skladnice v gornjem roku v delo pri drugem rudarstvu, mora ob vzprejemu v bratovsko skladnico tega rudarstva za preračun preskrbninskega pričakovanja in prispevka za starost uda ob vstopu veljati njegova starost 25. dne julija 1914. l. ali, ako je pozneje odrinil v vojaško službovanje, njegova starost ob odhodu v vojaško službovanje.

Ako prestopi ud bratovske skladnice zaradi tega k drugemu rudarstvu, ker se pri rudarstvu, pri čigar bratovski skladnici je bil ob času svojega odhoda v vojaško službovanje zavarovan za preskrbnino, ni vzprejel vsaj v kategorijo uslužbencev, kateri je pripadal pred svojim odhodom, mu je dano na voljo, da nadaljuje svoje preskrbninsko zavarovanje pri bratovski skladnici rudarstva, v čigar delo je prestopil, po določilih sprednjega odstavka ali pa da ostane za preskrbnino zavarovan pri bratovski skladnici, kateri je pripadal v času svojega odhoda v vojaško službovanje. V poslednjem primeru se uporabljajo na uda bratovske skladnice določila drugega odstavka. On obdrži preskrbninske zahteve, ki mu gredó zanj, za njegovo vdovo in njegove sirote do bratovske skladnice, kateri je pripadal v času svojega odhoda v vojaško službovanje, tej bratovski skladnici pa mora tudi plačevati predpisane prispevke za preskrbninsko zavarovanje on in posestnik rudnika,

k čigar rudarstvu je prestopil. Pri bratovski skladnici, obstoječi v tem rudarstvu, je ud bratovske skladnice zavezan le bolniškemu zavarovanju.

§ 2.

Preskrbovancem bratovskih skladnic, ki so odrinili v vojaško službovanje, se sme preskrbnina ustaviti le tedaj, ako je dokazana njihova popolna pridobitna sposobnost po določenih ustava bratovskih skladnic.

§ 3.

Ako postane ud bratovske skladnice v času ali zaradi vojaškega službovanja v teku enega leta po končanem službovanju nesposoben za pridobivanje, mu gre, tudi če čas odbitka (§ 1, odstavek 1) še ni dovršen, pravica zahtevati preskrbnino za invalida letnih 200 kron od tiste bratovske skladnice, kateri je pripadal do svojega odhoda v vojaško službovanje.

Ako obstaja v času, ko nastopi pridobitna nesposobnost, zakonita ali ustavna pravica do višje preskrbnine bratovske skladnice, jo je podeliti v izmeri po ustavu.

Glavniško vrednost po odstavku 1 pristojne preskrbninske pravice morda presegajočo kvoto njegovega rezervnega (imovinskega) deleža (§§ 7 in 9, zadnji odstavek, zakona z dne 28. julija 1889. l. [drž. zak. št. 127]) je izročiti udu. Kake vojaške preskrbovalne pristojbine se ne smejo zaračunati na preskrbnino za invalida, kolikor jo je plačevati iz preskrbninske blagajnice bratovske skladnice.

Za presojo, ali je dana pridobitna nesposobnost uda bratovske skladnice, veljajo predpisi zakona z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127) in ustava bratovske skladnice, kateri je pripadal ud bratovske skladnice do svojega odhoda v vojaško službovanje.

Preskrbnina gre udu od časa končanega vojaškega službovanja naprej, ako se v postopanju ob podelitvi preskrbnine ne pokaže morda poznejši čas za pripad preskrbnine.

§ 4.

Zaostali (žene in otroci) v vojni padlega ali v času ali zaradi njegovega vojaškega službovanja umrlega uda bratovske skladnice imajo, tudi če še ni prebil časa odbitka (§ 1, odstavek 1), pravico do preskrbnin zaostalih, ki bi jim šle po ustavu bratovske skladnice, ako bi bil ud

umrl 25. dne julija 1914. l. ali, ako je pozneje odrinil v službovanje, v času svojega odhoda v vojaško službovanje. Kake vojaške preskrbovalne pristojbine se ne smejo zaračunati na te preskrbnine zaostalih, kolikor jih je plačevati iz preskrbninske blagajnice bratovske skladnice.

Isto pravico do preskrbnine imajo, ako so dani drugi pogoji, pripadniki (žene in otroci) uda bratovske skladnice, ki se je pogrešil pred sovražnikom, dokler se pogrešanec ne prikaže zopet.

Pravica do preskrbnin zaostalih (svojcev) se prične z dnem pripada vojaških preskrbovalnih pristojbin ali z dnem, katerega bi pripale te pristojbine, ako bi obstajala taka pravica.

§ 5.

Ugodnosti po § 3, odstavek 1 in 2, ter po § 4, odstavek 1 in 2, ne gredo, ako je ud bratovske skladnice po svoji krivdi izgubil pravico do vojaških preskrbovalnih pristojbin.

§ 6.

V času vojaškega službovanja in dotlej, da potečejo štiri meseci po njegovem koncu, ni dopustno izplačati rezervni (imovinski) delež, ki se je dejal na stran za uda bratovske skladnice.

Ako se je vendar izplačal rezervni (imovinski) delež, se s tem po naslednjih predpisih ne kratijo zahteve po tem cesarskem ukazu.

Kadar se likvidirajo v § 3, odstavek 1 in 2, ter v § 4, odstavek 1 in 2, oznamene preskrbninske zahteve, je zaračunati morda že izplačane rezervne (imovinske) deleže. Za ta zaračun je na zahtevanje uda bratovske skladnice ali njegovih zaostalih dovoljevati mesečne obroke, kojih višina ne sme presegati četrtnine mesečnega preskrbninskega zneska. Isto ugodnost je dovoliti, ako nanese tako, tudi svojcem uda bratovske skladnice, ki se je pogrešil pred sovražnikom (§ 4, odstavek 2).

Ako vstopi ud bratovske skladnice, kateremu se je proti predpisu prvega odstavka že izplačal njegov rezervni (imovinski) delež, v roku, ustanovljenem v § 1, odstavek 1, v delo pri rudarstvu, pri čigar bratovski skladnici je bil ob času svojega odhoda v vojaško službovanje zavarovan za preskrbnino, more zahtevati uporabljanje predpisa § 1, odstavek 2, le tedaj, ako povrne bratovski skladnici dvignjeni rezervni (imovinski) delež; drugače je ravnati s takim udom bratovske skladnice po predpisih, ki so ustanovljeni v § 1, odstavek 3, za ude bratovske skladnice, ki vstopijo

v delo pri drugem rudarstvu. Enako more ud bratovske skladnice, kateremu se je proti predpisu prvega odstavka že izplačal njegov rezervni (imovinski) delež, če so dani v § 1, odstavek 1 in 4, ustanovljeni pogoji, le tedaj zahtevati, da ostane zavarovan za preskrbnino pri bratovski skladnici, kateri je pripadal v času svojega odhoda v vojaško službovanje, ako vrne bratovski skladnici dvignjeni rezervni (imovinski) delež. Za vračilo rezervnega (imovinskega) deleža je dovoliti udu bratovske skladnice na zahtevanje primerne mesečne obroke.

§ 7.

Glavniško vrednost rentnega bremena, ki nastane bratovskim skladnicam po določilih § 3, odstavek 1, in § 4, odstavek 1 in 2, odbivši rezervne (imovinske) deleže, ki so na razpolaganje za preskrbninske upravičence, je plačati z letninami v najdalje 25letni razdolžni dobi. Isto velja gledé preskrbnin, ki jih je plačevati po § 3, odstavek 2, do zneska 200 kron na leto. Letnine zadevajo vsakočasne posestnike rudnikov in pobirati jih je enako kakor ostale rudniške prispevke.

Rudarska oblastva so pooblaščenca zaukazati tudi krajšo nego 25letno razdolžno dobo po tem, kako dolgo bode najbrže trajal rudniški obrat.

Ministrstvo za javna dela more porazumno z ministrstvom za notranje stvari in finančnim ministrstvom tudi dovoliti posestniku rudarstva na vsakočasen preklíc ob primernem zavarovanju, da namesto letnin tekoče zalaga preskrbuine, pripadajoče po § 3, odstavek 1 in 2, ter § 4, odstavek 1 in 2, z zneskom, ki ga zadeva.

Natančnejše predpise o ravnanju, kadar se ustanavljajo in pobirajo v odstavkih 1 in 2 oznamenjene letnine ter kadar se podeljuje v odstavku 3 določeno izjemno dovoljenje, je ustanoviti z ukazom.

§ 8.

O preskrbninskih zahtevah, ki jih je prisojati po določilih § 3, odstavek 1 in 2, ter § 4, odstavek 1 in 2, sklepajo in obroke dovoljujejo po § 6, odstavek 3, posebni odbori, ki jih je vsakočasno ustanoviti pri bratovskih skladnicah za čas, dokler traja poslovna doba načelnikov bratovskih skladnic, in ki naj bodo sestavljeni iz predsednika in štirih udov.

Za predsednika posluje predsednik načelstva bratovske skladnice ali njegov namestnik; po dva uda in enega nadomestnika volita z večino glasov

ločeno obe kuriji načelstva bratovske skladnice iz svoje srede.

Za sklepanje odbora je treba, da so navzoči predsednik ali njegov namestnik in štirji udje ali njihovi nadomestniki. Predsednik ali njegov namestnik vodi razpravo; pravice glasovanja nima.

Odbor sklepa z večino glasov. Ako se ne doseže sklep večine, mora predsednik brez vsakega odlašanja predložiti zahtevnikov predlog pristojnemu razsodišču bratovskih skladnic v dokončno odločbo (§§ 19 in 20 zakona z dne 28. julija 1889. l. [drž. zak. št. 127] v besedilu zakonov z dne 17. januarja 1890. l. [drž. zak. št. 14] in z dne 17. septembra 1892. l. [drž. zak. št. 178]) ter naznaniti razloge, ki so se v postopanju pred odborom uveljavljali za glasovanje.

Zoper vse odločbe odbora imajo tako zahtevniki in udeleženi posestniki rudnikov, kakor tudi bratovske skladnice, kolikor se jim z odločbo nalagajo dajatve ali storitve, pravico tožiti na razsodišču bratovskih skladnic v roku treh mesecev po vročitvi odločbe, sicer je tožba izključena.

§ 9.

Ako so v ustavu bratovske skladnice pridržane zahteve odškodnine zoper posestnika rudnika zaradi vzprejetja manj pripravnih rudarjev, ni dopustno njih uveljavljanje, ako gre za rudarje, kojih delovna sposobnost je trpela v vojaškem službovanju ali zaradi njega.

§ 10.

Osebam, ki so odrinile v vojaško službovanje, so enake:

1. Osebe, ki se privzamejo na osebno službovanje na podstavi § 4 zakona o vojnih dajatvah in opravah;

2. talci in osebe civilnega stanu, ki jih imajo sovražniki v ujetništvu.

§ 11.

Vojaško službovanje velja za končano s potekom dneva, katerega je ud bratovske skladnice stopil iz aktivne vojaške zveze. Na mesto tega dneva stopi pri osebah, oznamenjenih v § 10, št. 1, dan, katerega se je končalo osebno službovanje, pri osebah, oznamenjenih v § 10, št. 2, dan, katerega so se, ko so zopet dosegli svobodo, vrnili v ozemlje avstrijsko-ogrske monarhije.

§ 12.

Osebe, ki so v času vojaškega službovanja v delu, ki osnuje zavarovalno dolžnost v zmislu zakona z dne 28. julija 1889. l. (drž. zak. št. 127), in ki prejemajo redno mezdo od delodajalca, so zavezani temu zavarovanju pri pristojni bratovski skladnici. Nanje se za čas takega dela ne uporablja ta cesarski ukaz.

§ 13.

Predpisi tega cesarskega ukaza se zmislu primerno uporabljajo tudi na ude bratovskih skladnic, ki opravljajo v sedanji vojni neposrednje ali posrednje Nemški državi vojne, zdravstvene ali slične službe.

§ 14.

Ta cesarski ukaz dobi moč z dnem razglasitve. Ukaz velja za čas od 25. dne julija 1914. l. Njegove predpise je uporabljati tudi brez premembe pravil bratovskih skladnic.

Določila pravil, ki dovoljujejo udom bratovskih skladnic, ki so odrinili v vojaško službovanje,

dalje segajoče pravice, se ne izpreminjajo s tem cesarskim ukazom. Predpisi § 7 se uporabljajo tudi v takih primerih.

Vlada je pooblaščenca z ukazom določiti čas, v katerem izgubi ta cesarski ukaz zopet docela ali deloma moč.

§ 15.

Izvršiti ta cesarski ukaz je poverjeno Mojemu ministru za javna dela v porazumu z Mojim ministrom za notranje stvari in Mojim finančnim ministrom.

Na Dunaju, 15. dne septembra 1916. l.

Franc Jožef s. r.

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Hussarek s. r.

Zenker s. r.

Leth s. r.

Georgi s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Morawski s. r.

Spitzmüller s. r.

Handel s. r.